

Scientific journal
«ECONOMICS AND FINANCE»

Aspekt publishing

Aspekt Publishing, Taunton, MA,
United States of America

Topical questions of contemporary science

Collection of scientific articles

List of journals indexed

Submitted for review in

Conference Proceedings Citation Index -
Social Sciences & Humanities (CPCI-SSH)

Aspekt Publishing, Taunton, MA,
United States of America

2017

Комунікативна компетенція передбачає засвоєння екстралінгвістичної інформації, необхідної для адекватного спілкування і взаєморозуміння, що неможливе без принципової тотожності загальних відомостей комунікантів про оточуючу дійсність.

Висновки. Набуття іншомовної професійно спрямованої компетентності дозволить майбутньому фахівцеві виконувати різні види робіт з оригінальною літературою зі спеціальності, а саме: розуміти зміст, вміти отримати необхідну інформацію, перекласти або реферувати необхідний матеріал; мати навички діалогічного мовлення, а також володіти зв'язним монологічним мовленням на рівні як самостійно підготовленого, так і непідготовленого висловлювання, розуміти діалогічне та монологічне мовлення в межах вивченого матеріалу; володіти навичками як усного, так і письмового перекладу з іноземної мови на рідну та навпаки; знати основи ведення ділової документації іноземною мовою, вести ділове листування, переговори тощо; володіти основними навичками двостороннього перекладу; використовувати словники та довідковий матеріал при перекладі; вміти стисло та точно висловлювати думки обома мовами; вміти використовувати засоби сучасних інформаційних технологій під час спілкування та передачі інформації.

Література:

1. Абрамович, Г. В. Суть іншомовної компетентності як мети та результату професійної технічної освіти : Наукові записки. Серія: Психолого- педагогічні науки / Г. В. Абрамович. - Ніжин: Видавництво НДУ ім. Миколи Гоголя, 2005. – № 4. – С. 120-133.
2. Белікова, О.Ф. Професійно-орієнтоване навчання іноземної мови студентів : зб. наук. пр. : у 2 ч. / О.Ф. Белікова // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг / Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі [редкол. : О.І. Черевко (відпов. ред) та ін.]. – Харків, 1-й випуск, 2009. - С. 348-353.
3. Борисова, А.О. Формування та розвиток навичок іншомовного монологічного мовлення у сфері професійної діяльності [Текст] / А.О. Борисова, В.О. Архипова // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг: зб. наук. праць.: – Харків: ХДУХТ, – Вип. 1. – Ч. 1, 2010. – С.782-787.
4. Гальскова, Н.Д. Теория обучения иностранным языкам. / Н.Д. Гальскова, Н.И. Гез. Лингводидактика и методика. М. - Академия.-2004.-334 с.
5. Игнатъев, С.В. Источники развития профессионального обучения / С.В. Игнатъев // Научные основы процесса профессионального обучения. - Сб. науч. трудов. - Л. - 1989. – С. 17-26.
6. Искандарова, О. Ю. Теория и практика формирования иноязычной профессиональной компетентности специалиста : Дисс... д-ра пед. наук: 13.00.01 / Ольга Юрьевна Искандарова / Оренбургский гос. ун-т, 1999. – 338 с.
7. Клочко В.І., Прадівляний М.Г. Формування професійно спрямованої іншомовної компетентності фахівців технічних та економічних спеціальностей засобами сучасних інформаційних технологій: Монографія/ В.І. Клочко, М.Г. Прадівляний. – Вінниця: ВНТУ, 2009. – 186 с.
8. Креденець, Н. Д. Компетентнісна парадигма професійної підготовки фахівців : Зб. наук. пр. – Вип. 6 / Н. Д. Креденець // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. – Київ-Вінниця: ДОВ Вінниця, 2004. – 701 с.
9. Пассов, Е.И. Коммуникативное иноязычное образование. Концепция развития индивидуальности в диалоге культур : Монография / Е.И. Пассов. - Липецк: Изд-во Липецк, гос. пед. ин-та, 1998. - 159 с.
10. Топалова, В.М. Формирование социокультурной компетенции студентов технического вуза (на материале английского языка) : Дис... канд. пед. наук / В.М.Топалова. -К., 1998. -168 с.
11. Hymes D.H. On communicative competence. - Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 14621. Ikujiro Nonaka. The Knowledge-Creating Company, Harvard Business Review, November-December 2004.4. – pp. 27-45

Humeniuk Tetiana

Ph.D., Associate Professor,

Dragomanov National Pedagogical University (Ukraine, Kyiv)

MODERN VISIONS OF COMPETENCES FOR VOCATIONAL EDUCATION TEACHER

Тетяна Гуменюк

к.пед., наук, доцент

НПУ імені М.П. Драгоманова (м. Київ, Україна)

СУЧАСНЕ БАЧЕННЯ СИСТЕМИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

This article is based on the results legislative acts: the Defining VET professions, their classification. The author focuses on analysing activities, knowledge and skills of VET professions and to identify the main trends in the development of VET professions describing of VET teachers' and trainers' competences and qualifications by fostering the development of a coherent framework to support teachers' and trainers' career development and training through a common basis of qualifications and competences.

Keywords: Vocational Education Training professionals, teachers, higher education, competence approach.

У статті зроблено науково-практичний огляд нормативно-правових та законодавчих актів по проблемі підготовки педагогів професійного навчання, визначено компетентнісний підхід як пріоритетний у процесі підготовки педагогічних кадрів для професійно-технічної освіти, визначено систему компетентностей майбутнього фахівця, яка складається з інтегративної компетентності, загальних компетентностей, спеціальних фахових та спеціалізованих компетентностей.

Ключові слова: педагог професійного навчання, вища освіта, компетентності, компетентнісний підхід.

Неперервний розвиток суспільства, становлення економіки, формування соціальних, культурних і духовних сфер української держави спрямовує увагу на проблеми раціонального використання педагогічних та науково-педагогічних працівників, на якість їх фахової підготовки як основної умови досягнення ефективності та якості функціонування освітніх і науково-педагогічних установ та організацій.

Важлива роль у сучасному соціально-економічному становленні України відведена системній підготовці педагогічних кадрів для професійно-технічної освіти, вдосконаленню її кадрового потенціалу. Аналіз науково-практичної бази в даному напрямку вказує на те, що психолого-педагогічний та предметно-методологічний інформаційний банк означеної проблеми складається з наукових доробків, які можна систематизувати за їх основними напрямками: 1) проблеми професійної та професійно-педагогічної освіти, формування особистості педагога професійної школи (С.Батишев, І.Васильєв, О.Гаврилюк, Л.Герганов, І.Гриценко, Р.Гуревич, В.Давидович, А.Джантиміров, О.Коваленко, В.Ковальчук, В.Лозовецька, Л.Лук'янова, О.Макаренко, Н.Ничкало, О.Прохорова, В.Радкевич, Л.Сергеєва, Л.Старовойт, Л.Шевчук, О.Щербак та ін.); 2) проблеми підготовки фахівців у зарубіжних країнах (Н.Абашкіна, Т.Десятов, А.Каплун, С.Романова, Л.Пуховська та ін.); 3) проблеми психології професійного розвитку та професійної діяльності педагога (Г.Балл, О.Ганопольский, Н.Побірченко, В.Рибалка, В.Семиченко, О.Сергеєнкова, В.Синявський, Б.Федоришин та ін.); 4) проблеми педагогічної майстерності та творчості (Ю.Азаров, Є.Барбіна, Т.Дев'ятьярова, В.Зязюн, О.Отіч, С.Сисоєва та ін.); 5) проблеми підвищення кваліфікації педагогічних кадрів у системі безперервної освіти (В.Бондар, Л.Даниленко, Г.Єльнікова, І.Жерносек, С.Крисяк, В.Маслов, В.Олійник, Н.Протасова, В.Пуцов, Л.Сергеєва та ін.) [1; 5; 6, с. 95; 7].

Сьогодні наукова спільнота, яка працює в напрямку теорії і технології навчання у системі професійної освіти ставить в пріоритет компетентнісний підхід до підготовки педагогічних кадрів для професійно-технічної освіти, здійснюючи при цьому перегляд професій в даній галузі та чіткого визначення об'єкту професійної діяльності. Це дає можливість визначити систему компетентностей, якими повинен володіти фахівець відповідної кваліфікації.

Історичний екскурс в розвиток професійної освіти вказує на те, що у 2002 р. Постановою Кабінету Міністрів України №507 від 24.05.1997 р. «Про перелік напрямів і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями» до Державного класифікатора професій внесено професію «педагог професійного навчання» [11, с. 32]. Даною Постановою визначено, що у галузь знань «Педагогічна освіта» введено нову спеціальність «Професійне навчання (за профілем підготовки)» – «педагог професійного навчання» (код КП 3340), яка інтегрує у собі спеціальності викладача професійного навчально-виховного закладу (код КП – 2320; код ЗКППТР – 24420), вихователя ПТНЗ (код КП – 3340; код ЗКППТР – 20309), інструктора з праці (код КП – 2352; код ЗКППТР – 22828), інструктора виробничого навчання (код КП –

3340; код ЗКППТР – 228337), інструктора робітників масових професій (код КП – 3340; код ЗКППТР – 12554), інструктора з навчання, виховання, методичної роботи, виробничого навчання і початкової військової підготовки (код КП – 2352; код ЗКППТР – 22670) (Класифікатор професій (зі змінами та доповненнями), розроблений відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 04.05.1993 р. № 326 «Про Концепцію побудови національної статистики України та Державної програми переходу на міжнародну систему обліку і статистики») [2, с. 89-90], майстра виробничого навчання, викладача спец дисциплін, вихователя професійно-технічного навчального закладу та інструктора з праці. Опис професії «педагог професійного навчання» вміщено у «Класифікаторі професій» за 2006 рік (код КП – 3340, код ЗКППТР – 16468, Випуск ЄТКД – 44, Випуск ДКХП – 40) [3].

Отже, педагог професійного навчання – це спеціально підготовлений професіонал у галузі професійно-технічної (професійної) освіти, який здійснює теоретичну і практичну підготовку майбутніх кваліфікованих робітників та молодших спеціалістів у професійних закладах освіти на засадах рефлексивного управління їхньою навчально-виробничою діяльністю.

Слід зазначити, що дана педагогічна професія є відносно новою в Україні і зумовлена збільшенням в економіці держави долі не індустріальних професій (готельно-ресторанна справа та туристичний бізнес, сфера послуг, економіка, екологія, дизайн, документознавство тощо) та викликаними внаслідок цього змінами інженерно-педагогічної освіти на професійно-педагогічну.

Специфіка професійно-педагогічної діяльності полягає у поєднанні в ній інженерної або іншої професійної діяльності та педагогічної складових, що вимагає, в наслідок цього, від педагога ПТНЗ високого рівня готовності до здійснення теоретичного і практичного навчання учнівської молоді.

Основною умовою сьогодення є те, що у кваліфікаційній характеристиці посади педагогічного, науково-педагогічного працівника обов'язково мають бути відображені його компетентності. При цьому під компетентністю розуміється якість дій працівника, що забезпечують адекватне та ефективне вирішення професійно важливих предметних завдань, що мають проблемний характер, а також готовність нести відповідальність за свої дії.

Тож, згідно Наказу Міністерства освіти та науки України № 665 від 01.06.2013 р. «Про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів» кваліфікаційна характеристика фахівця представлена наступним чином:

Завдання та обов'язки. Здійснює теоретичну і практичну професійну підготовку, перепідготовку учнів; забезпечує виконання нормативних актів щодо організації навчально-виховного процесу, навчальних планів і програм, несе персональну відповідальність за створення безпечних умов навчання в аудиторіях, лабораторіях, майстернях. Проводить роботу з удосконалення навчально-методичного забезпечення та організації навчально-виховної роботи з учнями. Організовує професійну підготовку учнів за індивідуальними професійними навчальними програмами. Проводить індивідуальне консультування учнів, готує навчальні робочі місця. Забезпечує їх інструментами, видатковими та витратними матеріалами. Здійснює моніторинг навчального процесу, анкетування учнів з метою поліпшення методики організації професійного навчання. В період практичного та виробничого навчання підбирає робочі місця, здійснює переміщення учнів згідно з графіками і відповідно до навчальних планів і програм. Підтримує зв'язки з підприємствами та установами з питань виробничого навчання та складає угоди на терміни використання їх робочих місць. Забезпечує підготовку учнів до випускних кваліфікаційних екзаменів, бере участь у їх проведенні. Організовує випуск учнів. Підтримує зв'язки з питань працевлаштування з державною службою зайнятості, підприємствами, установами, організаціями. Контролює успішність, відвідування занять, виконання правил внутрішнього розпорядку, культуру поведінки. Підвищує професійну і педагогічну кваліфікацію; вивчає та

застосовує у практичній роботі досягнення галузі, педагогіки та інформаційних технологій. Веде планування та облік навчальної роботи, складає звіти.

Повинен знати: Конституцію і закони України, Укази Президента України, постанови та рішення Верховної Ради України й органів управління освітою, матеріали Верховної Ради України, акти Верховної Ради України, рішення Кабінету Міністрів України, основи техніки і технології відповідної галузі, організацію виробництва, перспективи розвитку галузі, основи педагогіки, психології та вікової фізіології, нормативно-правову базу з питань професійно-технічної освіти, правила внутрішнього трудового розпорядку та вимоги правил з охорони праці та пожежної безпеки.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна вища педагогічна освіта за напрямом підготовки «Професійна освіта» (за профілем) або іншого напрямку економічної діяльності (бакалавр або молодший спеціаліст) та психолого-педагогічна підготовка і рівень робітничої кваліфікації вище встановленого навчальним планом для випускників професійного навчального закладу. Без вимог до стажу роботи [4].

Прийняття Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. визначило новий етап реформування вітчизняної освітньої системи. Закон містить багато норм, за якими працюють європейські університети, але нових для української вищої школи [8]. Розробка нових стандартів вищої освіти має стратегічне завдання з удосконалення системи контролю й оцінки якості освіти та наголошує на необхідності порівняння досягнутого рівня освіти з певним еталоном, роль якого й відведена стандарту освіти [12]. Через це, перехід до нового покоління галузевих стандартів вищої педагогічної освіти, на основі компетентнісного підходу, є необхідним етапом на шляху підготовки сучасного педагога професійного навчання, якого потребує сучасний професійно-технічний навчальний заклад.

За визначенням Міжнародного департаменту стандартів для навчання, досягнення та освіти (IBSTPI) під компетентністю розуміють спроможність кваліфіковано провадити діяльність, виконувати завдання або роботу. При цьому поняття компетентності містить набір знань, навичок і ставлень, що дають змогу особистості ефективно діяти або виконувати певні функції, спрямовані на досягнення певних стандартів у професійній галузі або певній діяльності.

Науковці говорять про необхідність визначити, відібрати та ґрунтовно ідентифікувати обмежений набір компетентностей, які є найважливішими, інтегрованими, ключовими. Це дає підстави зарубіжним науковцям зробити висновок про те, що ключові (найвагоміші та найбільш інтегровані) компетентності сприяють досягненню успіхів у житті, продуктивності та конкурентності людини на ринку праці; скороченню безробіття завдяки розвиткові гнучкої (адаптивної) та кваліфікованої робочої сили; розвиткові середовища для інноваційних перетворень у умовах глобальної конкуренції [10, с. 29].

Слід зробити акцент на тому, що при формуванні професійних компетентностей фахівця у розробці нового стандарту вищої освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізацією ми) необхідно працювати над реалізацією позиції потенційних роботодавців – лідерів професійно-технічної освіти, що зацікавлені у підвищенні якості підготовки педагогічних кадрів для даної освітньої підсистеми.

Таблиця 1

Інтегральна компетентність
За основу використовується опис відповідного кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК): Молодший бакалавр (рівень 5): Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі в певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідної науки і характеризується певною невизначеністю умов. Бакалавр (рівень 6): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов Магістр (рівень 7): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується

<p>невизначеністю умов і вимог</p> <p>Доктор філософії (рівень 8): Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики</p>
<p>Загальні компетентності</p> <p>Перелік загальних компетентностей корелюється з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК. Перелік загальних компетентностей має містити 5-15 компетентностей з врахуванням рівня освіти. Рекомендованим є вибір загальних компетентностей з переліку проекту TUNING:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 3. Здатність планувати та управляти часом. 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. 11. Здатність бути критичним і самокритичним. 12. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. 13. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). 14. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 15. Здатність приймати обґрунтовані рішення. 16. Здатність працювати в команді. 17. Навички міжособистісної взаємодії. 18. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. 19. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). 20. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. 21. Здатність працювати в міжнародному контексті. 22. Здатність працювати автономно. 23. Здатність розробляти та управляти проектами. 24. Навички здійснення безпечної діяльності. 25. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. 26. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). 27. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. 28. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. 29. Прагнення до збереження навколишнього середовища. 30. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. 31. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми. <p>Названий перелік є відкритим і може доповнюватись НМК при розробці Стандартів іншими компетентностями, наприклад, навички рухової активності.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p> <p>Перелік рекомендованих спеціальних (фахових, предметних) компетентностей корелює з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК. Орієнтовна кількість спеціальних компетентностей, як правило, не перевищує 10-20 компетентностей з урахуванням рівня освіти. Рекомендованим є вибір спеціальних (фахових, предметних) компетентностей з переліків проекту TUNING (які, проте, не є вичерпними). Для спеціальностей, у межах яких здійснюється підготовка фахівців за регульованими професіями, за спеціалізаціями відповідно до професійних стандартів, затверджених у встановленому порядку, можливим є наведення окремих переліків компетентностей для спеціалізацій.</p> <p><i>педагога професійного навчання:</i></p>
<p>Інтегральна компетентність</p> <p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі освіти і сфери культури та мистецтва або у процесі навчання за спеціальністю 015 Професійна освіта. Документознавство, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов</p>
<p>Загальні компетентності</p>
<p>Ціннісно-світоглядні:</p> <p>здатність реалізувати свій особистісний потенціал у суспільно-політичному житті країни,</p>

здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів),
цінування та повага різноманітності та мультикультурності,
здатність працювати в міжнародному контексті.

Соціально-економічні:

здатність аналізувати соціально значущі процеси і проблеми,
здатність діяти соціально відповідально та свідомо,
здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми,
здатність ефективно працювати в умовах ринкової економіки.

Правові:

здатність ефективно використовувати законодавчі акти і нормативно-правові документи в особистому житті та професійній діяльності,
визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків,
здатність відповідати за прийняті рішення та їх реалізацію.

Життя- та здоров'язберігаючі:

здатність організувати й регулювати життє- та здоров'язберігаючу діяльність, навички здійснення безпечної діяльності,
здатність володіти культурою екологічного мислення та світогляду,
здатність нести особисту відповідальність за все живе на Землі, прагнення до збереження навколишнього середовища.

Інформаційно-комунікативні:

здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово,
здатність спілкуватися іноземною мовою,
здатність до визначення інформаційної потреби, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, навички використання інформаційних і комунікаційних технологій,
здатність працювати із своїми колегами, стажистами та партнерами в освіті, працювати в команді,
здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Загальнонаукові:

здатність до власного інтелектуального розвитку та навчання впродовж життя, до самовиховання,
здатність використовувати загальні методи наукових досліджень та проводити дослідження в галузі освіти та економіки на відповідному рівні,
здатність застосовувати наукові знання при постановці і вирішенні професійних завдань.

Спеціальні фахові компетентності

Психолого-педагогічні:

здатність створювати умови розвитку людини, формувати систему освіти,
здатність вчити знанням та способам їх одержання, формувати навчальну діяльність учнів / студентів,
здатність розвивати в учнів / студентів техніку розуміння, мислення, дії, рефлексії; розвивати й коригувати окремі сторони особистості,
здатність до рефлексії та осмислення власних та інших систем професійних цінностей; розвитку професійних здібностей та практичних навичок (педагогічної майстерності),
здатність реалізовувати викладацькі / навчальні та оцінювальні стратегії і розуміння їх теоретичних основ,
здатність створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів / студентів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного статусу,
здатність співпрацювати з освітньою, науковою та професійною спільнотою на місцевому, регіональному, національному і більш широкому глобальному рівнях,
знання психології як учіння про сутність людини і закономірності її розвитку,
здатність здійснювати безпосередню психологічну підтримку своїх вихованців,
володіння методами експрес-діагностики та інструментарієм, що дозволяє управляти психічним розвитком особистості,
володіння прийомами саморегуляції, педагогічним тактом в будь-яких педагогічних ситуаціях,
володіння ерудицією і широким світоглядом, сформованістю гуманістичних цінностей особистості педагога.

Предметно-методологічні:

знання змісту навчального предмету та прагнення до набуття нових знань, орієнтація в сучасних дослідженнях у відповідній галузі науки,
здатність проводити дослідницьку роботу з учнями / студентами у відповідній галузі науки та пропонувати різні погляди на досліджуваний матеріал,
здатність встановлювати зв'язки всередині предмета та з іншими дисциплінами,
володіння системою методологічних знань про структуру знань, про методи наукового пізнання та здатність застосовувати їх у професійній діяльності,
здатність забезпечувати виконання нормативних актів щодо організації навчально-виховного процесу, розробляти та удосконалювати зміст та навчально-методичне забезпечення професійної підготовки учнів / студентів,
здатність здійснювати моніторинг навчального процесу з метою поліпшення методики організації навчання,

<p>готовність нести персональну відповідальність за створення безпечних умов навчання, планувати та управляти часом у навчально-виховному процесі, здатність передавати від покоління до покоління такі вагомні елементи культури, як знання, цінності, навички загальнокультурного характеру, нові соціальні уміння, здатність перетворювати цілі, зміст навчального предмета і способи дій в ресурси особистісного розвитку і соціалізації кожного учня / студента, здатність підтримувати зв'язки з підприємствами, організаціями та установами з питань практичної підготовки та працевлаштування.</p>
<p>Спеціалізовані компетентності визначаються у відповідності до спеціалізації спеціальності 015 Професійна освіта [8]. До прикладу, для спеціалізації 015.05 Документознавство нами визначено спеціалізовані компетентності</p>
<p>Діловодсько-кадрові: знання, вміння та навички щодо комплексного оволодіння сучасними системами управління документообігом та системами інформаційно-документаційного забезпечення управлінської діяльності організацій різних галузей і форм власності, враховуючи усі діловодсько-кадрові операції, процеси та функції; здатність до оптимізації документообігу, впроваджуючи системи електронного документообігу тощо.</p> <p>Організаційно-управлінські: знання та уміння організаційно-управлінської праці на рівні підрозділу, організації, органу управління; здатність формувати гнучкий стиль керівництва, виконувати управлінські операції планування та звітування, здійснювати контроль за якістю інформаційно-документного забезпечення управління; сприяння високому рівню виконання співробітниками своїх службових обов'язків, трудової та виробничої дисципліни тощо.</p> <p>Інформаційно-аналітичні: знання й уміння у галузі теоретичних основ інформатики й практичного використання комп'ютерних технологій; здатність володіти навичками роботи з комп'ютером на рівні користувача, застосовувати інформаційні технології для вирішення практичних завдань в інформаційно-документній галузі; здатність проводити інформаційний моніторинг на базі ресурсів Інтернет за конкретними запитами, аналітико-синтетичне перероблення документів та інформації, готувати відповідні аналітичні огляди та реферати; здатність застосовувати уміння й навички щодо формування інформаційних ресурсів установи, в тому числі з використанням засобів комп'ютерних та Інтернет-технологій (електронних продуктів: баз даних, електронних архівів, електронних послуг) тощо.</p>

Згідно Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, які було схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України, протокол від 29.03.2016 р. № 3 рекомендується розробляти систему компетентностей представлену на табл. 1.

Керуючись рекомендаціями МОН України, напрацюваннями вітчизняної педагогічної науки, практичними здобутками, а також національними традиціями української вищої школи, нами розроблено систему компетентностей.

Отже, науково-практичний огляд проблеми вказує на те, що в Україні відбувається переосмислення та трансформація процесу підготовки фахівців у вищих навчальних закладах, у тому числі за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). Очевидно, що підготовка педагогів професійного навчання має реалізуватись за компетентнісним підходом, що спонукало нас до визначення системи компетентностей фахівця. Безперечно, в даному напрямі виокреслено цілу низку проблем, які необхідно науково обґрунтувати та експериментально підтвердити, а саме, визначення результатів навчання, змісту освіти та педагогічних освітніх технологій його реалізації.

Література:

1. Вернидуб Р.М. Забезпечення Європейських стандартів якості вищої освіти на інституційному рівні / Р.М.Вернидуб // Науковий часопис Національного пед. ун-ту імені М.П.Драгоманова. Серія 5, Педагогічні науки: реалії та перспективи : наук. видання. – 2011. – Вип. 27. – С. 25–33. URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/237>
2. Бондар В. І. Інтегративні властивості педагогічних понять та їх врахування у процесі поетапного вивчення педагогічних дисциплін / В.І.Бондар // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні 1992–2002 : зб. наук. пр. – Ч.1. – Х. : «ОВС», 2002. – С. 83–95.
3. Бондаренко Л. Н. Терминологическое обеспечение учебного процесса будущих инженеров как компонент коммуникативной компетенции Л.Н.Бондаренко // Проблемы та перспективи формування національної гуманітарно- технічної еліти: зб. наук. пр. ; за ред. Л.Л.Товажнянського, О.Г.Романовського. – У 2-х ч. – Ч. 2. – Х. : НТУ «ХПУ», 2002. – С. 26–29.

4. Наказ МОН № 665 від 01.06.13 року «Про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних
5. працівників навчальних закладів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://osvita.ua/legislation/other/37302/>
6. Петько Л.В. «Невизначеність якості» з огляду на модернізацію системи освіти в Україні / Л. В. Петько // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2012. – №3. – С. 56–62. URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/7913>
7. Петько Л.В. Підготовка нового педагога-економіста – виклик сучасній педагогічній університетській освіті (на прикладі створення нових навчальних програм з іноземної мови за фахом зі спеціальності 6.030601 «Менеджмент (управління персоналом)» / Л.В. Петько // Вісник Інституту розвитку дитини. Вип. 27. Серія: Філософія, педагогіка, психологія: зб. наук. пр. – К. : Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2013. – С. 95–101.
8. URI <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/7832>
6. Петько Л.В. Програма вступного випробування з іноземної мови (англійська, німецька, французька) за професійним спрямуванням для вступників до магістратури НПУ ім. М.П.Драгоманова: метод. вказівки для студ., бакалаврів та викл. ВНЗ / Л.В.Петько, В.В.Ніколаєнко ; за ред. Гончарова В.І. – [2-ге вид., доп. і випр.], 2011. – К. : НПУ ім. М.П.Драгоманова. – 76 с.
7. Про вищу освіту [Електронний ресурс] / Закон України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
8. Про затвердження Переліку спеціалізацій підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)», за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення [Електронний ресурс] / Наказ МОН України від 21.03.2016 р. № 292. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0532-16>
9. Професійна діяльність і компетентність педагога. Сучасні підходи: навч.-мет. посіб. / укл. В.І.Петроченко. – Запоріжжя : КЗ «ЗОЦКУМ» ЗОР, 2011. – 40 с.
10. Про освіту / Закон України від 23.05.1991 р. № 1060 – XII. – К. : Генеза, 1996. – 36 с.
11. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд / [Т.Добко, І.Золотарьова, С.Калашнікова та ін.] ; за заг. ред.С.Калашнікової, В.Лугового. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2015.

Zaitseva Alla

Candidate of Pedagogical Sciences, PhD in Pedagogic,
Dragomanov National Pedagogical University (Ukraine, Kyiv)

THE ORGANIZATIONAL-ACOMODATING STAGE IN THE FORMATION OF ARTISTIC AND COMMUNICATIVE CULTURE IN THE FUTURE MUSIC TEACHERS

Зайцева А.В.

к.пед.наук

Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова

ОРГАНІЗАЦІЙНО-АКОМОДАЦІЙНИЙ ЕТАП ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ

The article presents the peculiarities of the organizational-acomodating stage for artistic and communicative culture formation in the future music teachers. The Dialog-discursive and Communicative-facilitating direction methods in the context of artistic and communicative relationships variety in interaction with the teacher were given

Key words: *art communication, artistic and communicative culture, future interaction teacher.*

Розкрито особливості організаційно-акомодаційного етапу формування художньо-комунікативної культури майбутнього вчителя музики. Представлено методи діалогово-дискурсивного та комунікативно-фасилітативного спрямування, які включені у контекст різноманітних художньо-комунікативних взаємозв'язків (взаємодії) з викладачем.

Ключові слова: *художня комунікація, художньо-комунікативна культура, майбутній вчитель музики.*

Підготовка майбутнього вчителя музики у ВНЗ мистецької освіти складається як із циклу загально-педагогічних та теоретико-історичних дисциплін, так і з дисциплін музично-виконавських (гра на музичному інструменті, хорове диригування, колективне музикування, сольний спів, участь у хорових та ансамблевих колективах тощо). У цьому процесі важливими є не тільки цінності, пов'язані з творчим характером професії, ціннісним